

РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурса за „професор” по научната специалност Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка, обявен в ДВ бр. 99 от 21.11.2025 год. с кандидат доц. д-р Надежда Георгиева Благоева

от доц. д-р Елена Георгиева Георгиева, ПУ „Паисий Хилендарски“ определена съгласно Заповед № РД 16-131/ 26.01.2026 год. на Ректора на Аграрен университет – Пловдив за член на научното жури

Рецензент: доц. д-р Елена Георгиева Георгиева, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, област на висше образование 3 Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност Стопанска отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност назначена за член на научното жури със заповед № РД-16-131/26.01.2026. год. на Ректора на Аграрен университет.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;
Кариерното развитие на доц. д-р Надежда Георгиева Благоева започва през 1999 г. като асистент към Факултет «Икономика» към Аграрен университет – Пловдив, където работи и до днес. Завършва висше образование със степен магистър по икономика в УНСС София. През 2011 г. придобива ОКС Доктор със специалност Финанси, парично обръщение, кредит и застраховане в СА «Д. А. Ценов» Свишов, катедра «Финанси». Хабилитира се през 2013 г. Към настоящия момент е заместник-декан на Факултет «Икономика» и ВИД ръководител катедра «Математика и информатика». Доц. д-р Надежда Благоева осъществява своите научни изследвания в областта на проблемите в данъчното законодателство, неговото прилагане и влияние върху дейността на икономическите субекти. Открояват се научните публикации посветени на анализ на екологичното законодателство на Европейския съюз и отражението му върху развитието на аграрния сектор.

2. Общо описание на представените материали.

В конкурса за „професор” доц. д-р Надежда Благоева участва с обща продукция от 18 труда, групирани по следния начин:

- ❖ *Научни-публикации по номенклатурната специалност – 18 броя, от тях:*
  - *Публикации, свързани с докторската дисертация – 1 броя, които не подлежат на разглеждане;*
  - *Публикации с импакт фактор – 4 броя*
  - *Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 10 броя;*
  - *Публикации в сборници от конференции – 4 броя;*

Личното участие на доц. д-р Надежда Благоева в посочените 18 труда се илюстрира с факта, че 3 са самостоятелни, в 4 - е първи, в 7.- е втори, а в останалите 4- е трети и следващ автор.

- ❖ *Учебници – 1 брой.*
- ❖ *Учебни ръководства – 1 брой.*

За изготвяне на становището подлежат на анализ 20 броя.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата. Демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

В изследователската дейност на доц. д-р Надежда Благоева се открояват следните направления:

1. Екологичното законодателство на Европейския съюз и влиянието му върху националната данъчна система. Разглеждат се екологичните данъци, като инструмент за моделиране поведението на икономическите субекти в аграрния сектор.
2. Управление на отпадъци: възможности на държавата да влияе върху техния размер и рециклиране. Разгледан е аграрния сектор, като основен източник на отпадъци в европейски и световен мащаб.
3. Данъчна система в аграрния сектор: подходящи данъци, данъчни облекчения и социално осигуряване на земеделските производители. Обосновава се необходимостта от модернизация на данъчната система.
4. Външно финансиране и кредитиране на стопанските субекти в аграрния сектор и оценка на влиянието върху ефективността и финансовата устойчивост на земеделските стопанства.
5. Анализирани са процесите в ценообразуването на продукцията и динамиката на суровините по примера на производители на картофи, слънчоглед и пшеница.
6. Културен туризъм: възможности за подобряване на заетостта в селските райони и подобряване на жизнения стандарт на населението.

Публикационната дейност на доц. д-р Надежда Благоева е насочена главно към реферираните световни бази данни. Част от достигнатите приноси са резултат от ползотворно сътрудничество в екип от научни работници с различни специалности. По отношение на проектната дейност, доц. д-р Надежда Благоева е ръководител на един проект и участник в друг към ЦНИТТЗИС Аграрен университет Пловдив

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри.

Педагогическият стаж на доц. д-р Надежда Благоева е 26 години, през които се утвърждава като водещ лектор в областта на финансите. Автор е на учебни програми по дисциплините: основи на финансите, общински финанси, бизнес диагностика и оценяване, банково и застрахователно дело, финансов мениджмънт, банков мениджмънт, финансово-стопански анализ, данъци и данъчна политика, финансово управление на туристическото предприятие.

Учебното съдържание е адаптирано към потребностите на студентите, обучавани в различни икономически специалности, което е резултат от богатия преподавателски стаж на кандидатката.

Доц. д-р Надежда Благоева автор на учебник по Основи на финансите и на учебно помагало към него.

Научен ръководител е на 44 успешно защитили дипломанти, от които 7 в бакалавърски програми.

Доц. д-р Надежда Благоева извежда успешно до защита 3-ма докторанти, един от които е гражданин на трета страна. Към настоящия момент под нейно ръководство са зачислени двама млади и обещаващи докторанта.

5.Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.;

За участие в конкурса доц. д-р Надежда Благоева представя 46 цитата на 11 научни публикации в реферирани издания в световни бази данни, 9 цитата на 6 публикации в монографии и колективни трудове, 22 цитата на 13 труда в нереперирани издания с научна рецензия. Те доказват интереса на научната общност към научните изследвания на доц. д-р Надежда Благоева и нейните резултати. Налице е широк интерес към публикациите с импакфактор, което дава висока оценка за постигнатите резултати в научните публикации.

6.Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;

I. ОРИГИНАЛНИ ПРИНОСИ

Научните публикации на доц. д-р Надежда Благоева са насочени към зелената икономика и нейното приложение в отчетността, финансите. Като оригинални определям приносите свързани с подобряване на данъчната система, механизма за набиране на статистическа информация и промяна във функциите на институциите. Авторът формулира такива по отношение на екологичните данъци, управление на отпадъците и държавната помощ в аграрния сектор.

- Представен е модел за оценка на „двойния дивидент“ на екологичните данъци, които обединява икономическия растеж и екологичните ползи. В резултат се очертава връзката между икономическата ефективност и екологичните ползи.
- Авторът разработва комбинирана дефиниция на екологичен данък, която съчетава номинални и функционални характеристики. Тя позволява да се подобри прилагането ѝ в българската законова рамка и статистическото отчитане по стандартите на Евростат.
- Изведена е аналитична рамка на екологичните данъци и въздействието им върху социално-икономическите процеси и конкурентноспособността на националната икономика.
- Дефинирана е концепцията за „данъчна справедливост“ в контекста за данъчно облагане, свързано със социалното разпределение на тежестите и компенсаторните механизми.
- Разработен е модел за адаптивна институционална промяна в управлението на отпадъците, включващ формални и неформални институции.
- Разработени са индикатори за измерване на институционалния принос при управление на отпадъците.
- Разработена е концепция за интегриране на държавната помощ в инструментите за управление на риска в аграрния сектор.

II. МЕТОДОЛОГИЧНИ ПРИНОСИ

Доц. д-р Надежда Благоева е автор на учебник „Основи на финансите“, в който систематизира базови познания за възникване, развитие и актуално състояние на публичните и корпоративни финанси. Изданието е задълбочен и практически илюстриран увод във финансовата наука, подходящ за студенти в икономически специалности. Представени с достъпен стил, сложните финансови понятия заемат естествено своето място в икономическите познания на обучаващите се.

Учебникът е допълнен от учебно помагало с богато съдържание на казуси в съответствие със съдържанието на лекционния курс.

III. НАУЧНИ ПРИНОСИ

В научно-изследователската дейност на доц. д-р Надежда Благоева се открояват приноси формулирани в публикации посветени на екологичните данъци. Задълбочено е проучена същността им, исторически аспекти на възникване, видове прилагани данъци.

- Авторът критично анализира законодателната рамка в Р България и Европейския съюз, като представя предложения за нейното подобряване.
- Изследвана е връзката между различните видове екологични данъци и конкурентноспособността на аграрния сектор и националната икономика.
- Разгледана е взаимната връзка между зелената политика и поведенческите реакции на икономическите субекти.
- Анализирани са взаимодействието между националните и европейски регулации в областта зелената икономика.
- Разгледана е зелената данъчна система, в качеството ѝ на елемент на устойчивото развитие на отделни икономически отрасли.
- Анализирани са институционалните бариери за въвеждане на нови зелени данъци.
- Изследвани са екологичните данъци, като елемент на калкулация на екологичните разходи в икономиката.
- Разграничени са преките и косвени екологични данъци и тяхното влияние върху отделните икономически отрасли.
- Предложени са конкретни препоръки за синхронизация на Европейското и българско законодателство в областта на екологичните данъци.
- Изготвени са практически препоръки по отношение на екологичните данъци и техното внедряване в политиката на устойчиво развитие на България, включително и „замърсителя плаща“.
- Идентифицирани са социалните аспекти на екологичните данъци и са изготвени препоръки за компенсирани на домакинствата с ниски доходи.
- Посочена е ролята на екологичните данъци, като участници в информационната кампания за опазване на околната среда.

Друго важно направление в научната дейност на доц. д-р Надежда Благоева е управление на отпадъци.

- С прилагане на иконометрични и статистически методи на изследване е доказана връзката на размера на генерираните отпадъци и достигнатото ниво на икономическо развитие.
- Анализирани са данъчните практики в Европейския съюз и възможностите за адаптация към националните условия.
- Аргументирани са предложения за промяна в данъчното облагане на отпадъците.
- Извършен систематичен анализ на европейските практики за справедливо облагане на битовите отпадъци.
- Анализирани са влиянието на социалните и културни особености върху ефективността на управление на отпадъците и адаптивност на населението.
- Разширен е анализът на кръговата икономика върху управление на отпадъците и ефективност на институциите.

По отношение на държавното подпомагане в аграрния сектор:

- доц. д-р Надежда Благоева насочва изследванията си към данъчната система и разкрива възникване на противоречие при прилагане на данъчни облекчения и зелени данъци.
- Анализирано е взаимодействието между държавно и частно финансиране в аграрния сектор, в контекста на устойчиво земеделие.
- Изследвани са рисковите фактори за намаляване на конкурентноспособността на земеделските стопанства чрез държавни помощи е връзката с екологичните политика.
- Анализирани е ефекта на държавната политика върху поведението на земеделските производители в условията на зелен преход.

IV. ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Приложните приноси на доц. д-р Надежда Благоева се обединяват върху конкретни приложения за промени в данъчното законодателство в областта на зелените данъци и управления на отпадъците. Анализирани са възможностите за подобряване на институционалната среда в Р България и подкрепа на земеделските стопани.

По отношение на екологичните данъци:

- Формулирани са практически препоръки за ефективно въвеждане на екологичните данъци.
- Направени са предложения за компенсиране на домакинствата с ниски доходи.
- Обоснована е необходимост от създаване на обществени фондове, чрез които да се подпомагат образователни програми и социални дейности насочени към повишаване на информираността на населението.
- Направени са препоръки за насърчаване на по-екологични производства в селското стопанство, с помощта на Европейски програми.
- Предложения за мониторинг на държавата по отношение на екологичните данъци: събираемост и изразходване.

По отношение на управление на отпадъците:

- Разработени са предложение за промяна на механизма за изчисляване на такса смет за битови отпадъци.
- Идентифицирани са възможности за финансирани на устойчиви проекти в областта на събиране и преработка на отпадъци.
- Разкрити са възможности за подобряване взаимодействието между институциите ангажирани със сметоизвозването.
- Ангажирането на гражданите в процеса на сметосъбирането е фактор, който следва да се разработи и използва от институциите.
- Предложена е система за мониторинг на местната власт върху управление на отпадъците.

По отношение на държавното подпомагане в аграрния сектор:

- Предложени са критерии за оценка на ефективността на държавната помощ към земеделските стопани.
- Направени са предложения за държавно участие за разширяване на екологични практики, като биоземеделие и екологично съобразени технологии.
- Предложение за мониторинг и оценка на държавната помощ.
- Предложения за държавна помощ на заетите в аграрния сектор,

насочена към прехода към екологично земеделие.

- Изготвени са препоръки за разработване на механизми за отчетност и прозрачност при отпускане на държавните помощи.

7. Критични бележки и препоръки

Научната и преподавателска дейност на доц. д-р Надежда Благоева безспорно е богата и изпълнена с множество постижения. Участието в международни проекти е само едно допълнение към постигнатите успехи.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Доц. д-р Надежда Благоева се ползва с висок авторитет в научните среди и студентска общност. Безспорни са нейните организационни качества, доказани от административната ѝ дейност. Умението ѝ да работи в екип е в основата на сътрудничеството на учени от различни специалности и постигане на високи резултати в публикационната дейност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че доц. д-р Надежда Благоева отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение.

Доц. д-р Надежда Благоева е доказан специалист в областта на данъчните системи и зелената икономика. Извежданите лекционни курсове са доказателство за широкия обем на нейните познания и способността да адаптира учебното съдържание към потребностите на студентите от различни специалности и насоченост на обучението.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по Икономика при Аграрен университет – Пловдив да избере доц. д-р Надежда Георгиева Благоева за „**професор**” по научната специалност Финанси, парично обръщение, кредит и застраховане.

Дата: 19.02.2026 г.

Гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:

(Доц. д-р Елена Георгиева)